

Tetők „mindenek” felett

Velősy András

Xella Pórusbeton Mo Kft.

*Laposak és unalmasak?
Frissek, üdék, zöldek?
Magasak, élettel teltek?
Jellegzetesek, vagy jellegtelenek?
Trükkösek, szépek, formagazdagok?
Megbízhatóak, jók, egyszerűek...?*

Tetők mindenek felett

Érdekes a magyar nyelv. A biztonságot, az otthont nem a falakkal, hanem a tetőkkel azonosítja. Aki „tető alá hozott egy jó üzletet”, az biztos lehet benne, hogy előbb vagy utóbb, de lesz „fedél a feje felett”. A német is azt mondja a hajléktalanra: obdachlos, „valaki, aki felett nincs tető”. Figyelemre méltó a nyelvnek ez a bölcsessége az építőszakra területén is, mert vitán felül áll az is, hogy a fedetlen épületszerkezetek sokkal inkább kitéttek az időjárás viszontagságainak, hamarabb károsodnak, korábban tönkremennek, mint azok, amelyek építés közben és kész állapotukban is tetővel, takarással védettek. Igen széles az a földrajzi terület is, ahol nem mindegy, van-e, s ha van, nem mindegy, milyen tető van a fejünk felett.

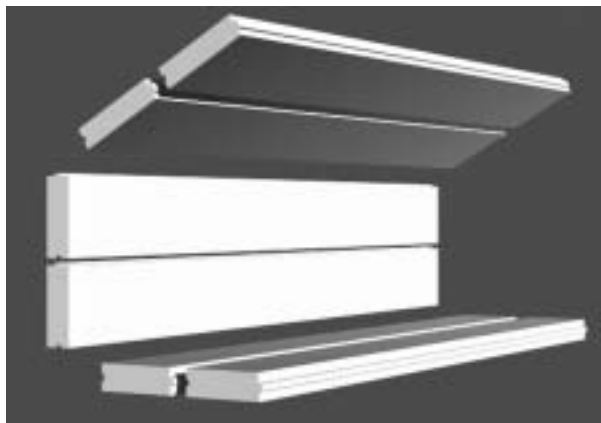
Ha a tető ennyire mélyen beépült fogalmainkba, bizonyára fontos lehet. Ha pedig fontos, kiemelt figyelmet érdemel.

Miből épültek tetők?

A tetők – nem héjazatukat, hanem tartószerkezetüket tekintve – jellemzően FÁBÓL épültek. Épültek persze KŐBŐL is, később ACÉLBŐL, VASBETONBŐL, sőt – nem megbántva a töredékes felsorolással az itt lajstromba nem vett anyagokat, gyártóikat és forgalmazóikat – korunk szinte minden szerkezeti anyaga megjelent már tetőszerkezetként is.

A jó minőségű építőfa – ezek között is a VÖRÖSFENYŐ – fődémek, tetőszerkezetek jellemző anyaga volt évszázadokon át. Szerette a szakma, szerették a felhasználók, büszkén adták tovább az értékeket apák fiaiknak, a fiúk unokáiknak, dédunokáiknak. Nemzedékeket szolgált ki egy-egy remekművű vörösfenyő tartószerkezet. Amíg fogyni nem kezdett. Amíg féltetni nem kezdtük, amíg a kiapadhatatlannak tűnő beszerzési források mégis apadozni nem kezdtek. Akkor a tartószerkezeti anyagból lassan-lassan burkolattá, dísszé, féltve őrzött kincsé vált ez a csak emberöltők alatt újratermelhető szeretett építőanyag.

Helyét jó ideig csak rokonai, az erdei-, luc-, jegenye-, borovi fenyők töltötték be, és kialakultak a faanyaggal

takarékoskodó „mérnöki kötésű” fa tartó- és fedélszerkezetek.

Közel 80 éve azonban megjelent egy különös anyag az építési piacon, ami tulajdonságait tekintve a kő és a fa „különös házasságának” eredménye: a PÓRUSBETON.

A pórusbeton

A pórusbeton szellemes svéd találmány, amit később a precíz németek finomítottak addig-addig, míg világ körüli útjára nem indult a több forrásból is táplálkozó pórusbetonipar. Ennek az érdekes, természetes alapanyagokból készülő gyártmánycsaládnak az egyik sikeres oldalága a VASALT PÓRUSBETON PALLÓK sokoldalú világa.

Az európai fejlesztő mérnökök (német, svéd, osztrák, holland, szlovák, magyar), technológusok és építészek

egy korrózióvédelemmel ellátott acélmarmatúrával kombinálták össze az eredeti – kőhöz is, fához is hasonló – pórusbeton elemeket, s így a könnyű, nem éghető, jó hőszigetelő képességű anyagot összetett erőtni igénybevételek biztonságos viselésére is alkalmassá tették. Az eredmény egy testsűrűségében, teherbírásában, hőszigetelő képességében megszólalásig a vörösfenyő gerendákat mintázó, ám nem éghető, és korrózív hatásoknak, bogaraknak, gombáknak, élősködőknek ellenálló, mégis jól szabható, alakítható univerzális építőelem lett.

Innen már csak egy kis lépés kellett a födémekig és a tetőkig.

Csekély önsúlya és jó alakíthatósága miatt bonyolult műemlék jellegű, esetenként műemlék épületek vendégfödémeként, tetőkoporsójaként láthatjuk viszont a VASALT PÓRUSBETON PALLÓKAT, de új épületek passzív klímastabilitást igénylő tetőtereihez is éppoly

szívesen választják a tervezők, mint a szerkezeti hőhidakat csaknem teljesen felszámoló – lakásegységeken belüli – közbenső födémek alkalmazási területén.

Pusztán hazai példákat sorolva is impozáns lista kerekedik ki az eddigi referenciákból. A „DA” és „DE” jelű tető- és födémpannók sikerrel vizsgáztak már országsszerte:

- több mint 50 családi ház födémeként, tetőkoporsójaként,
- emeletráépítésekben (Nagykanizsa, Budapest) mint födém, vendégfödém, tetőkoporsó,
- gyönyörű műemlék értékű házakon (Sopron, Budapest) ismét mint vendégfödém és mint tetőkoporsó,
- az ipari építészetben erőműben (Csepel), raktárcsarnokokon (Budapest) és
- a mezőgazdaságban is, pl. gombakomposzt alagutakon (Tök, Máriakálnok, Áporka, Kecskemét-Talfája).

A VASALT PÓRUSBETON PALLÓK sokoldalú használhatósága tehát bőségesen bizonyítást nyert. A különböző gyártási eljárások az elmúlt évtizedekben hasonló módon elégtették ki a technikai és felhasználói igényeket, így mára ezek a korábban konkurens folyók, patakok és erek túlnyomórészt újra egyesültek a HANIEL-Bauindustrie AG medrében, a XELLA cég nagy folyójában. Magyarországon az egységesített európai pórusbeton gyártmánykör elemeinek gyártója és forgalmazója a korábbi YTONG Hungary Kft., új nevén a XELLA Pórusbeton Mo Kft.